

Κυρίες και Κύριοι,

Με πολλή χαρά επανερχόμαστε στο νησί της καρδιάς μας, από το οποίο νοερώς και ψυχικώς δεν φύγαμε ποτέ.

Πρέπει εν πρώτοις να ευχαριστήσουμε την συνδιοργανώτρια Αρχή, την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, για την οργάνωση της εκδήλωσης και για την εγκάρδια φιλοξενία που, όπως πάντα, μας παρέχεται.

Επιτρέψτε μου να διατυπώσω ελάχιστες σκέψεις, παρόλο που τις θεωρώ αυτονόητες, τόσο αυτονόητες, ώστε να ευελπιστώ ότι θα εκτιμηθούν ως απλές κοινοτοπίες.

Ο ρόλος των Ρυθμιστικών Αρχών στο ραδιοφωνικό και τηλεοπτικό πεδίο καθόλου δεν χρειάζεται να τονισθεί πόσο σημαντικό και πόσο επίκαιρο ζήτημα είναι.

Ιστορικά, οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές γενικώς και οι Ραδιοτηλεοπτικές Αρχές ειδικότερα δεν ήταν πάντοτε κάτι αυτονόητο. Στα ευρωπαϊκά κράτη άρχισαν βαθμιαία να εισάγονται ως θεσμός πριν από μισό περίπου αιώνα. Και, όπως συμβαίνει πάντα με τους δημόσιους θεσμούς, δεν προέκυψαν τυχαία και άνευ αιτίας, αλλά τις επέβαλαν συγκεκριμένοι λόγοι, συγκεκριμένες ανάγκες, συγκεκριμένες εξελίξεις. Ως βασικοί τέτοιοι παράγοντες αναφέρονται: η ραγδαία τεχνολογική πρόοδος και η ανάγκη προστασίας σημαντικών ατομικών δικαιωμάτων των πολιτών, που τίθενται σε νέους κινδύνους εξαιτίας των νέων τεχνολογιών.

Έτσι, όχι μόνο στον ευρωπαϊκό χώρο, αλλά και ευρύτερα η εποπτεία της δραστηριότητας των ΜΜΕ ανατέθηκε από τους Νομοθέτες σε ειδικές Ρυθμιστικές Αρχές, που «προικίσθηκαν» με θεσμική ανεξαρτησία και προβλέφθηκε η συγκρότησή τους με πρόσωπα που – κατά τεκμήριο τουλάχιστον – παρέχουν εχέγγυα επαγγελματικής επάρκειας και έντιμης διαχείρισης.

Τούτο δε προφανώς, δεν έγινε για να τιμηθούν με αξιώματα κάποια πρόσωπα «δι' αξαιρετικής υπηρεσίας» προς τις πατρίδες και τους λαούς. Έγινε για να υπηρετηθεί μείζον δημόσιο συμφέρον, ήτοι για να προστατευθούν καλύτερα και αποτελεσματικότερα σημαντικά δημοκρατικά κεκτημένα και αξίες, όπως είναι η ελευθερία του λόγου, το δικαίωμα στην ενημέρωση στην ψυχαγωγία και στον πολιτισμό, αφενός, και τα δικαιώματα όσων θίγονται από την συναφή δραστηριότητα, αφετέρου· δηλαδή για να χαράσσεται με ορθολογικά, νόμιμα και δίκαια κριτήρια η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στα αντιτιθέμενα κατά περίπτωση θεμιτά συμφέροντα.

Η θέσπιση βεβαίως των Ανεξαρτήτων Αρχών στις έννομες τάξεις δεν σημαίνει ότι εισήχθη σ' αυτές ένα είδος κράτους εν κράτει. Οι Ρυθμιστικές Αρχές υπόκεινται στο θετικό δίκαιο και το σύνολο της δράσης τους – ανεξάρτητα από τις επιστημονικές αμφισβητήσεις ως προς την νομική φύση ορισμένων πράξεών τους – υπάγονται σε δικαστικό έλεγχο δια των οικείων διοικητικών δικαστηρίων, υπηρετούν δε μαζί και παράλληλα με όλες τις άλλες δημόσιες υπηρεσίες ή λειτουργίες ή εξουσίες τους ενιαίους σκοπούς της ύπαρξης του κράτους και της συλλογικής ζωής, ήτοι την ασφάλεια, την ελευθερία και την ευημερία των προσώπων.

Εκ τούτων, κατά τη γνώμη μου, συνάγονται τρία (τουλάχιστον) σαφή συμπεράσματα:

(α) Ότι οι Ρυθμιστικές Αρχές οφείλουν να συζητούν και να συνεργάζονται καλόπιστα και δημιουργικά με όλους τους κατά το δίκαιο εμπλεκόμενους στο ραδιοφωνικό και τηλεοπτικό τοπίο, ήτοι να συνεργάζονται με τις Κυβερνήσεις, με τις Αντιπολιτεύσεις, με τις Δημόσιες Διοικήσεις, με τις άλλες Ανεξάρτητες Αρχές, με τους Φορείς των Διοικουμένων, με τις Αρχές άλλων Κρατών όταν υπάρχει νόμιμος λόγος,

(β) Ότι οι Ρυθμιστικές Αρχές οφείλουν να έχουν ως γνώμονα της δράστης τους σε κάθε περίπτωση και υπό οποιοσδήποτε συνθήκες την αιτία για την οποία (όπως προαναφέρθηκε) θεσπίστηκαν και για την οποία (και μόνον) υπάρχουν,

(γ) Ότι οι υποχρεώσεις αυτές δεν βαρύνουν μόνο συλλογικά τις Ρυθμιστικές Αρχές, αλλά και κάθε φυσικό πρόσωπο που μετέχει σ' αυτές με οποιαδήποτε ιδιότητα. Κοντολογίς, θα έλεγα ότι όλοι όσοι μετέχουμε στα έργα των Ρυθμιστικών Αρχών οφείλουμε να ακούμε τους πάντες και να συνεργαζόμαστε με όλους διαφυλάσσοντας όμως την ανεξαρτησία μας και το κύρος των Αρχών που εκπροσωπούμε ως κόρην οφθαλμού.

Βεβαίως, με επιφανειακή θεώρηση του πράγματος, μπορεί να ακούγεται αντιφατικό και παράξενο ότι μπορεί κανείς να συνομιλεί και να συνεργάζεται με όλους τους προαναφερθέντες και συγχρόνως να παραμένει ουδέτερος και ανεξάρτητος. Προφανώς όμως τίποτα το αντιφατικό ή παράξενο δεν υπάρχει, πρόκειται απλώς για αυτονόητο θέμα. Οφείλουμε να μένουμε ανεξάρτητοι και να συνεργαζόμαστε. Αυτό δε δεν αποτελεί ούτε καλοσύνη μας ούτε παραχώρησή μας, ούτε καν επιλογή μας. Είναι απολύτως σαφής νομική μας υποχρέωση.